

проблемними життєвими ситуаціями практичного характеру, які активізують пізнавальні інтереси дітей дошкільного, розвивають передумови логічного мислення, вправляють вихованців у використанні набутих знань із математики.

Список використаних джерел

1. Базовий компонент дошкільної освіти / науковий керівник: А. М. Богуш. К. : Видавництво, 2012. 26 с.
2. Закон України «Про дошкільну освіту». URL: <http://surl.li/xvprwta> (дата звернення: 18.05.2024 р.).
3. Куликовський С. Генеза поняття «компетентність» у Європейській та Українській педагогічній науці. Людинознавчі студії. Педагогіка URL: <http://surl.li/idukwp> (дата звернення: 06.12.2024 р.).
4. Мамон В. Г. Розвиток логіко-математичної компетентності дошкільників за допомогою паличок Кюізенера та блоків Д'єнеша. Дошкільний навчальний заклад. 2009. № 3. С. 21-27.
5. Підлипняк І. Ю. Формування математичної компетенції у дошкільників як педагогічна проблема. Проблеми сучасної педагогічної освіти. Педагогіка і психологія. 2012. Вип. 37(1). С. 146-150.

***Ванда Сотмарі,**
студентка магістратури спец. 012 «Дошкільна освіта»
Науковий керівник – к. пед. н., доц. **Лілія Мельничук,**
ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний
університет імені акад. С. Дем'янчука»*

ЗНАЧЕННЯ ХУДОЖНЬО-ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В РОЗВИТКУ ЕМОЦІЙНОЇ ЧУЙНОСТІ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Перед Українською державою щоденно постають нові завдання, вирішення яких є важливою передумовою збереження психологічного та психічного здоров'я населення. Особливо вразливою категорією населення України у часи війни – є діти, так як негативні зовнішні чинники впливатимуть на особистість та їх психічний розвиток.

Соціально-політичні зміни в житті суспільства і необхідність підготовки до них дітей і молоді, починаючи з дошкільного віку, зумовили посилення інтересу до соціальних аспектів виховання дітей. Керування своєю поведінкою і способами спілкування, здатність вибору адекватної альтернативи поведінки, орієнтації у нових обставинах, відчуття свого місця в товаристві інших людей є важливим аспектом соціального розвитку дитини.

Художньо-ігрова діяльність є важливим компонентом розвитку емоційної чуйності у дітей старшого дошкільного віку, ця діяльність сприяє формуванню здатності до розпізнавання, вираження та регуляції емоцій, а також розвитку соціальних навичок та творчих здібностей.

Існують різні засоби для емоційного розвитку дітей старшого дошкільного віку: театралізована діяльність, рухливі ігри, мистецька література, образотворча діяльність та ін. Нас, у рамках дослідження цікавить художньо-ігрова діяльність. У концепції А. Богуш, художня діяльність людини сприяє здійсненню її культурологічної функції, що визначається як можливість породжувати мистецтво [1, с. 4].

Варто зазначити, що ігрова діяльність окреслюється як ефективний засіб розвитку особистості у період дитинства. Ігрова діяльність дозволяє дітям за допомогою природної ситуації набути досвіду про сімейні ролі, про взаємини в суспільстві. Діти отримують уявлення про навколишній світ, таким чином складається картина світу, формуються та закріплюються культурні практики взаємин, діяльності, поведінки.

Т. Піроженко визначає художньо-ігрову діяльність як «специфічну за своїм змістом та формами вираження активність людини, вид діяльності, спрямований на естетичне освоєння світу, на відтворення та засвоєння суспільного досвіду, правил та норм поведінки, досвіду діяльності через зустріч зі творами образотворчого мистецтва та гру з художніми матеріалами й продуктами художньої творчості» [3, с. 63].

При організації процесу розвитку емоційної чуйності у художньо-ігровій діяльності слід враховувати низку принципів, запропонованих О. Кононко: цілісності, емоційної включеності,

культуровідповідності, проблемності, співробітництва дорослого та дітей.

Основні етапи організації художньо-ігрової діяльності, спрямованої на розвиток емоційної чуйності:

1. Емоційно-мотиваційний етап включає вибір змісту, форм та методів. Якісне формування процесу розвитку емоційної чуйності залежатиме від основних напрямів діяльності педагогів, батьків, дітей у виховному процесі закладу дошкільної освіти. Тому організація роботи з дітьми вибудовується як поступовий перехід від співпереживання художнім образам до сприйняття через вираження своїх почуттів у практичній діяльності.

2. Діяльнісно-орієнтовний етап - самостійний ціннісний вибір у проблемних ситуаціях на занятті.

3. Діяльнісно-рефлексивний етап - знайомство з українським живописом і подальша художньо-ігрова діяльність [2, с. 43].

Розглянемо деякі види художньо-ігрової діяльності, спрямовані на розвиток емоційної чуйності у дітей старшого дошкільного віку:

1. Гра з художніми матеріалами, наприклад, гра «Домалюй» - між педагогом та дитиною ведеться своєрідний діалог на папері, який може продовжуватися доти, доки обидва не вирішать, що малюнок закінчено.

2. Гра з намальованими і потім вирізаними тваринами чи іншими образами. Наприклад, дитина малює або конструє з паперу метелика, потім грає ним, розмовляє і т.п.

3. Гра-театралізація казки із намальованими персонажами. Наприклад, кожна дитина малює свого казкового героя, потім вирізує та озвучує його в театралізованій виставі.

4. Дидактичні ігри - настільні ігри, де художній образ виступає головним персонажем або події, пов'язані з темою дидактичної гри.

5. Ігровий прийом «Оживи картину», який сьогодні використовують багато педагогів. Сенс прийому складається з того, що дітям демонструється якась картина і рекомендується відповісти на низку питань про думки та почуття, які викликає картина. За допомогою чуттєво-образних і розумових уявлень дитина намагається переселитися в об'єкт, що зображується нею, відчути і пізнати його зсередини сюжету того чи іншого художнього твору.

При входженні дитини в образ вона реалізовує емоційно-образне дослідження твору, пізнає характер дійової особи, оцінює її дії, схвалює або засуджує, досліджує позу, жести, їх виразність, їхню пластику, вчиться бачити «свого» персонажа у зв'язку з іншими зображеними предметами або героями, у взаємодії із нею [2].

Підсумовуючи вищевикладене, зазначимо, що художньо-ігрова діяльність - це специфічна за своїм змістом та формами вираження активність людини, вид діяльності, спрямований на естетичне освоєння світу, на відтворення та засвоєння суспільного досвіду правил та норм поведінки, досвіду діяльності через зустріч із творами образотворчого мистецтва та гру з художніми матеріалами та продуктами художньої діяльності.

Художньо-ігрова діяльність відповідає специфіці природи дитячої гри - провідному виду діяльності у дошкільний період. Схожість дитячої гри та художньо-творчої діяльності полягає у спільності психологічного вираження, емоційної безпосередності у сприйнятті творів образотворчого мистецтва та у художній творчості.

Такий підхід дозволяє дітям глибше зануритися у процес створення, даючи можливість висловлювати свої почуття та думки у творчих формах. Художньо-ігрова діяльність сприяє розвитку креативності, фантазії та здатності до самовираження, оскільки діти можуть експериментувати з різними матеріалами та техніками.

Застосування художньо-ігрової діяльності у педагогічній практиці дозволяє забезпечити гармонійний розвиток емоційної сфери, сприяючи формуванню емоційної стабільності, самосвідомості та соціально-емоційної компетентності дітей старшого дошкільного віку. Таким чином, художньо-ігрова діяльність є важливим засобом для формування емоційної чуйності та загального розвитку особистості дитини.

Таким чином, художньо-ігрова діяльність є ефективним засобом всебічного розвитку дітей дошкільного віку, забезпечуючи гармонійний розвиток їхніх емоційних, соціальних та творчих здібностей. Розглянуті наукові погляди на проблему розвитку емоційної чуйності, можна стверджувати про необхідні та важливі принципи організації даного процесу: принцип цілісності, принцип

емоційної включеності та інші, а також етапи художньо-ігрової діяльності, такі як емоційно-орієнтований етап, емоційно-творчий етап, емоційно-смісловий етап.

Список використаних джерел

1. Богуш А. М. Духовні цінності в контексті сучасної парадигми виховання. *Виховання і культура*. 2001. № 1(1) С. 4-10.
2. Глушкова Л. І. Моральне виховання дошкільників засобами художньої літератури. *Таврійський вісник освіти*. 2016. № 4 (56). С. 40-45.
3. Пірожено Т. О. Сучасні діти – відображення цінностей дорослого світу: методичні рекомендації. Київ– Кіровоград: вид-во Імекс – ЛТД, 2014. 120 с

Катерина Стецюк,
студентка магістратури спец. 012 «Дошкільна освіта»
Науковий керівник – к. пед. н., доц. Лілія Мельничук,
ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний
університет імені акад. С. Дем'янчука»

ЦІННІСНЕ СТАВЛЕННЯ ЯК ДИДАКТИЧНА КАТЕГОРІЯ ТА РЕЗУЛЬТАТ ОЗНАЙОМЛЕННЯ ДІТЕЙ З ЖИВОЮ ПРИРОДОЮ

Сучасне суспільство, яке прагне жити в гармонії з довкіллям, має формувати систему істинних цінностей у кожного громадянина, утверджувати особистісну позицію «мислити глобально» та «діяти локально». Відтак впливає необхідність розроблення та реалізації програм екологічної освіти населення, що зумовлює перегляд ставлення людини до природи, розуміння ідеї сталого розвитку на планеті, тотальної екологізації життя людей, перехід від сервотехнології (небезпечної для довкілля) до екотехнології (спрямованої на збереження довкілля). Натепер екологічна освіта є самостійним елементом загальної системи освіти. З іншого боку, вона має виконувати інтегративну роль в усій системі освіти.

Саме тому одним із пріоритетних завдань дошкільної освіти є формування еколого-природничої компетентності дитини. Актуальність ознайомлення дітей дошкільного віку з природою в контексті формування знань та уявлень про природу задекларовано